

Motion till riksdagen 2017/18:2164

av **Betty Malmberg (M)**

GMO och samhällets utmaningar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en hållbar framtid kräver växtförädling där genteknik och genredigering är två metoder bland andra, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att offentligt finansierad forskning som rör modern växtförädling i Sverige liksom i övriga EU ska utlysas och bedömas på vetenskapliga och teknikneutrala grunder, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begreppet ”relevans” vid bedömning av forskning även måste beakta de samhällsutmaningar världen står inför, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Gentekniknämnden är en statlig myndighet som har till uppgift att främja en etiskt försvarbar och säker användning av genteknik, så att människors och djurs hälsa samt miljön skyddas. Gentekniknämnden är också rådgivande organ till bland annat regeringen, Jordbruksverket och Livsmedelsverket. Varje år har nämnden till uppgift att uttala sig om hur forskning och utveckling på området genteknik har påverkats av miljöbalkens regler. I den rapporten till regeringen som publicerades 2016-02-10 påtalade nämnden bland annat följande: ”Nämnden ser det som mycket allvarligt om nuvarande lagstiftning hindrar forskning och innovation och anser att det är bekymmersamt om produkter som utvecklas i Sverige inte kommer Sverige till godo.” Samt ”Nämnden befarar att Sverige kommer att få svårt att upprätthålla spetskompetens inom området om forskningsanslagen uteblir.” Av Gentekniknämndens redovisning framgår också följande: ”European Plant Science Association har gjort en genomgång av Horisont 2020:s utlysning för 2016/17. Genomgången visar att det inom de ämnesområden som är relevanta för växtförädling finns begränsningar som utesluter användning av genetiskt modifierade växter. Detta genom att det finns krav på att projekten ska gynna både ekologiska och konventionella odlingsmetoder.”

Undertecknad ser med oro på den frågeställning som Gentekniknämnden har lyft. Precis som den redovisade genomgången av Horisont 2020:s utlysning för 2016/17 rörande växtförädling, finns motsvarande signaler från forskare som söker anslag hos svenska offentliga forskningsfinansiärer. Det är mycket olyckligt.

Vissa menar att det är tolkningen av begreppet ”relevans” som avgör vilka projekt som beviljas anslag men även forskning som använder genteknik eller genredigering är i högsta grad relevanta för framtiden. Inte minst med tanke på de utmaningar som världen står inför då det gäller att kunna föda allt fler människor på vår jord, ersätta fossil energi med bioenergi, och dessutom att kunna göra detta med mindre miljöpåverkan. Med sådana utmaningar framför oss kan inte ideologi tillåtas överskugga vetenskap vid bedömning av forskningsansökningar rörande modern växtförädling vare sig i Sverige eller EU.

Det måste istället garanteras att utlysningar av forskningsmedel från offentligt finansierade forskningsfinansiärer på området ska förorda teknikneutralitet och att bedömning sedan ska ske utifrån strikt vetenskapliga och teknikneutrala grunder, så att forskningsansökningar inte avslås därför att begrepp som genteknik eller genmodifierade växter förekommer i ansökan. För att klara framtida utmaningar måste världen satsa på mer växtförädling, inte mindre, och då är gentekniken viktig.

Med hänvisning till ovanstående bör regeringen agera för, och försäkra sig om, att utlysningar av offentligt finansierad forskning som rör modern växtförädling i Sverige liksom i övriga EU ska utlysas och bedömas på vetenskapliga, teknikneutrala grunder och inte ideologiska. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna.

Betty Malmberg (M)